

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Kratochvíla a soudců Jana Schneeweise a Martina Bobáka v právní věci

žalobce: **Českomoravský svaz mlékárenský z.s.**, IČO: 158 86 026
se sídlem V Olšinách 75, Praha 10
zastoupený advokátkou JUDr. Sylvií Sobolovou, Ph.D.
se sídlem Jungmannova 24, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
se sídlem Těšnov 17, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2021, č.j. 62289/2020-MZE-18141,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 3. 3. 2021, č.j. 62289/2020-MZE-18141, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce advokátky JUDr. Sylvie Sobolové.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Podanou žalobou se žalobce domáhá zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), kterým byl zamítnuto jeho odvolání a současně bylo potvrzeno rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „**SZIF**“) ze dne 25. 9. 2020, č.j. SZIF/2020/0590760 (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“), jímž byla žalobci uložena povinnost vrátit do 60 dnů ode dne doručení prvostupňového rozhodnutí finanční

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

prostředky ve výši 87 504 408,28 Kč (50 % část EU ve výši 54 690 225,20 Kč a 30 % část ČR ve výši 32 814 153,08 Kč), které mu byly poskytnuty v rámci propagačního programu „EU Mléčná cesta“ (dále jen „**Program**“) na základě smlouvy o propagaci zn. EZZF: 05 02 10 01 3801 482 ze dne 8. 2. 2016 (dále jen „**Smlouva o propagaci**“) podle nařízení Rady (ES) č. 3/2008 a nařízení Komise (ES) č. 501/2008 (dále jen „**Nařízení č. 501/2008**“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

2. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující podstatné skutečnosti.
3. Program byl na základě žádosti žalobce schválen prováděcím rozhodnutím Komise C (2015) 7704 ze dne 12. 11. 2015. Dne 8. 2. 2016 byla uzavřena Smlouva o propagaci mezi žalobcem a SZIF. Subjektem pověřeným prováděním programu ve smyslu čl. 11 nařízení Rady (ES) č. 3/2018 byla společnost NV AGROPROMOTION („**Realizační agentura**“). Smlouva mezi žalobcem a Realizační agenturou byla uzavřena dne 15. 1. 2016. Žalobci byla vyplácena podpora na základě žádostí o čtvrtletní platbu, které podával SZIF za období od 8. 2. 2016 do 8. 2. 2019. Program byl financován z 50 % příspěvkem EU, z 30 % příspěvkem České republiky a 20 % nákladů programu měl nést žalobce.
4. Následně byla činnost související s Programem s ohledem na Realizační agenturu, kterou vlastní a řídí paní S. S., předmětem vyšetřování úřadu OLAF. Po skončení vyšetřování vypracoval tento úřad Závěrečnou zprávu č. OC/2018/0377/B5 ze dne 9. 11. 2018 (dále jen „**Závěrečná zpráva**“), kterou předal českým orgánům, a jež byla předána SZIF. Ten dospěl na jejím základě k závěru, že v případě Programu byly uměle vytvořeny podmínky pro účely vyplacení podpory/získání výhody, a že popis zjištění OLAF naplňuje doložku obcházení podle čl. 60 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 (dále jen „**Nařízení č. 1306/2013**“). Dne 23. 6. 2020 proto SZIF zahájil se žalobcem řízení o vrácení podpory vyplacené v rámci Programu a současně definoval základní nesrovnalosti, které popisuje Závěrečná zpráva, tj. manipulace s výběrovým řízením; nadsazené ceny dodávek; neodpovídající realizace dodávek a nedostatečné finanční zdroje navrhující organizace. Žalobce byl seznámen s obsahem spisu dne 3. 7. 2020, kdy mu byla předána i Závěrečná zpráva, včetně jejích příloh.
5. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci uložena povinnost vrátit do 60 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí finanční prostředky ve výši 87 504 408,28 Kč (50 % část EU ve výši 54 690 225,20 Kč a 30 % část ČR ve výši 32 814 153,08 Kč), které mu byly v rámci Programu poskytnuty. SZIF v odůvodnění shrnul průběh správního řízení a obsah Závěrečné zprávy. V čl. III na str. 4 až 7 rozhodnutí se zabýval vyjádřením žalobce ze dne 13. 8. 2020 k podkladům pro vydání rozhodnutí a námitkou ohledně použitelnosti Závěrečné zprávy jako přípustného důkazu. V čl. IV na str. 7 až 10 rozhodnutí se SZIF zabýval námitkami žalobce ohledně manipulace s výběrovým řízením. Zde SZIF popsal detaily z výběrového řízení, e-mailovou komunikaci mezi žalobcem a S. S. a podrobnosti zjištěné OLAF k fungování Realizační agentury. V čl. V na str. 10 až 14 rozhodnutí se SZIF vyjádřil k nesrovnalostem týkajícím se nadsazených cen dodávek a jejich nepřiměřené realizace.
6. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které dále doplnil. V odvolání, jakož i v jeho doplnění uplatnil obdobné námitky a argumenty jako v podané žalobě.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

7. Napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný v bodu II.1 zabýval námitkou žalobce týkající se Závěrečné zprávy, v bodu II.2 se vyjádřil k námitce, že prvostupňové rozhodnutí je založeno na neúplných, nedostatečných a nesprávných skutkových zjištěních, v bodu II.3 vypořádal námitky k nesprávnému právnímu posouzení věci. V bodu II.3.a. se zabýval námitkou, že výběrové řízení nebylo zmanipulováno, v bodu II.3.b. námitkami proti závěru o nadsazených cenách dodávek a jejich nepřiměřené realizaci, v bodu II.3.c. námitkami ohledně neoprávněných plateb a nedostatku finančních zdrojů žalobce v propagačním programu.

II. Obsah žaloby

8. V **první žalobní námitce** žalobce namítal, že správní orgány vycházely jen ze Závěrečné zprávy a v ní obsažených skutkových zjištění a právního posouzení OLAF, bez ohledu na tvrzení žalobce a jím navržené důkazy. Nebyly provedeny ani důkazy, z nichž Závěrečná zpráva vychází. Právní hodnocení OLAF není závazné. Tento postup nelze odůvodnit ani odkazem na čl. 11 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2013 (dále jen „**Nařízení č. 883/2013**“). Správní orgány pochybily, jestliže Závěrečnou zprávu nedoplňily dalšími důkazy.
9. Dle **druhého žalobního bodu** nemá závěr správních orgánů, že žalobce „*jednal spolu s organizátorkou podvodného programu S. S. na získání maximálního unijního financování za minimum vynaložených nákladů*“ oporu v provedeném dokazování. E-mailová komunikace mezi žalobcem a S. S. ze 2. a 3. 4. 2015 neprokazuje nezákonné spolčení ani manipulaci s výběrovým řízením.
10. Dle **třetí žalobní námitky** žalobce neporušil povinnosti dle čl. 11 odst. 4 Nařízení č. 883/2013 ani Smlouvu o propagaci. Žalobce přijal veškerá možná opatření, aby podvodu zabránil. Doložku dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013 svým jednáním nenaplnil, nanejvýše byl uveden v omyl. Navýšení cen nebylo prokázáno a žalobce nemohl přiměřenost cen posoudit.
11. Ve **čtvrté žalobní námitce** žalobce odmítl, že by od Realizační agentury či jiné společnosti S. S. přijal jakoukoliv zpětnou platbu.
12. V **pátém žalobním bodě** žalobce namítal, že skutkový stav byl nesprávně podřazen pod čl. 60 Nařízení č. 1306/2013. K naplnění doložky obcházení musí být prokázán naplnění všech znaků skutkové podstaty, což prokázáno nebylo.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Odmítl, že by byla správní rozhodnutí postavena jen na závěrech Závěrečné zprávy. Popsal zapojení žalobce do protiprávního jednání (uměle vytvořil podmínky pro získání výhody) a poukázal na to, že Závěrečná zpráva poukazuje na účast žalobce na jednáních, kterými došlo ke zneužití Programu. Žalobce byl dle čl. 11 odst. 4 Nařízení č. 501/2008 a dle Smlouvy o propagaci odpovědným subjektem.
14. Závěrečnou zprávu lze dle čl. 11 odst. 2 Nařízení č. 883/2013 považovat za relevantní důkaz, který je doplněn e-mailovou korespondencí, účetnictvím a bankovními výpisy. Právní hodnocení provedené SZIF žalovaný potvrdil a toto nebylo převzato ze Závěrečné zprávy. OLAF je nezávislý orgán a jeho nezávislost je garantována dozorcím výborem.
15. E-mailovou komunikaci lze stěží interpretovat jinak, než že S. S. a žalobce koordinovali přípravu Programu i výběrového řízení tak, aby smlouva byla uzavřena s Realizační agenturou. Nelze ignorovat důkazy, které by se týkaly jiného programu, svědčí o

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

obdobných postupech mezi totožnými subjekty. Stejný *modus operandi* použila Realizační agenturou i v jiných státech EU (viz zpráva OLAF k případu č. OF/2012/0565/B), za něž byla S. S. spolu s dalšími osobami nepravomocně odsouzena.

16. Správní orgány uvedly příklady fakturovaných částek a těch, za něž byly služby poskytnuty. Žalobce vytvoření umělých podmínek pro získání výhody umožnil, což vykazuje znaky obcházení dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013. Odpovědnost žalobce za průběh Programu je objektivní.

IV. Replika žalobce

17. Žalobce v replice setrval na svém procesním stanovisku a uvedl, že veškeré své zákonné i smluvní povinnosti splnil. Pokud se protiprávního jednání dopustila S. S., činila tak bez jeho vědomí. To, že se zřejmě dopustila podvodu v programech v Bulharsku a na Kypru, nevypovídá o tom, že se tak stalo i v České republice. V trestním řízení v Belgii nebylo zjištěno, že by v souvislosti s Programem došlo k trestné činnosti. Pokud byly ceny uměle navyšovány, dělo se tak bez vědomí žalobce. Zavinění žalobce nebylo prokázáno.

V. Shrnující vyjádření žalobce ze dne 11. 2. 2022

18. Žalobce v tomto podání opětovně shrnul svá již shora popsaná tvrzení.

VI. Doplnující vyjádření žalobce ze dne 7. 9. 2022

19. V tomto vyjádření žalobce zopakoval, že jej OLAF obviňuje z podvodu, tedy z trestného činu, u něhož se uplatní presumpce neviny. V souvislosti s Programem nebyl nikdo pravomocně odsouzen. Dále zopakoval svá tvrzení o Závěrečné zprávě a následně se zabýval jednotlivými důkazními prostředky. Současně žalobce namítl, že do správního spisu nebyl zařazen úřední překlad e-mailové komunikace ze dne 2. a 3. 4. 2015.

VII. Doplnující vyjádření žalovaného ze dne 27. 12. 2022

20. Také žalovaný ve svém doplňujícím vyjádření setrval na svém procesním stanovisku.

VIII. Doplnující vyjádření žalovaného ze dne 8. 6. 2023

21. Žalovaný tímto podáním doplnil úřední překlady e-mailové komunikace, která byla citována v napadeném rozhodnutí. Zopakoval své procesní stanovisko a zdůraznil, že Závěrečná zpráva byla řádně přeložena a žalobce měl možnost se s překladem seznámit. Ve správním řízení žalobce překlady e-mailové korespondence provedené správním orgánem nezpochybňoval. Správní řízení bylo vedeno v českém jazyce. Jelikož šlo o e-mailovou korespondenci žalobce, je nepochybné, že jí rozumí a tvrzení o podstatné procesní vadě je proto účelové.

IX. Vyjádření žalobce ze dne 13. 6. 2024

22. Také v tomto vyjádření žalobce zopakoval své procesní stanovisko a de facto reprodukoval svá již dříve uvedená tvrzení.

X. Posouzení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

24. V nyní projednávaném případě byla žalobci uložena povinnost vrátit finanční prostředky ve výši 87 504 408,28 Kč (50 % část EU ve výši 54 690 225,20 Kč a 30 % část ČR ve výši 32 814 153,08 Kč), které mu byly poskytnuty v rámci Programu na základě Smlouvy o propagaci, a to z důvodu naplnění doložky obcházení dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013.
25. Podle tohoto článku platí, že *„Aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení, neposkytne se žádná z výhod stanovených v právních předpisech v odvětví zemědělství fyzické nebo právnické osobě, o níž se zjistí, že podmínky nezbytné pro získání těchto výhod byly vytvořeny uměle v rozporu s cíli uvedených právních předpisů.“*
26. Jakkoli se soud na jedné straně ztotožnil se závěry správních orgánů, že je to právě žalobce jako příjemce podpory (dotace), kdo je vůči orgánům veřejné moci odpovědný za provádění podpořeného propagačního programu (srov. čl. 11 odst. 4 Nařízení č. 501/2008, či Smlouvu o propagaci), tudíž se nelze „vyvinít“ argumentem, že Program byl schválen ze strany orgánů EU a orgánů ČR a dovolávat se v tomto směru dobré víry, tak na druhou stranu soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je právě, co se týče rozhodné otázky, tj. aplikace čl. 60 Nařízení č. 1306/2013, tedy ohledně zapojení žalobce do předmětného „podvodného“ jednání, nepřezkoumatelné.
27. K námitce nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí soud uvádí, že tato spočívá dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost předchází případné nepřezkoumatelnosti pro nedostatek jeho důvodů; důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelných (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2006, č.j. 31Ca 39/2005-70, č. 1282/2007 Sb. NSS).
28. Správní orgány v nynější věci vycházely z v podstatě (charakterem) totožné sady důkazů jako ve správním řízení, které bylo předmětem přezkumu v řízení vedeném Městským soudem pod sp. zn. 6 A 119/2020, tj. vycházely zejména ze Závěrečné zprávy, kterou pojaly jako stěžejní důkaz. Z obsahu Závěrečné zprávy vyplývá, že se vztahuje pouze k šetření ohledně paní S., proti které směřují důkazy o podvodném jednání. Závěrečná zpráva detailně popisuje podvodné jednání paní S. S. a Realizační agentury, které OLAF označil za pachatele podvodu; žalobce je ve Závěrečné zprávě označen pouze jako spolupachatel.
29. Ve vztahu k použitelnosti Závěrečné zprávy soud s odkazem na rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2024, č.j. 10 Afs 136/2022-93, konstatuje, že se jedná o důkaz ve správním řízení použitelný (viz dále rozsudek NSS ze dne 10. 8. 2011, č.j. 1 Afs 44/2011-85). NSS přitom ve svém rozsudku zdůraznil, že Závěrečná zpráva *„není žádnou „korunou důkazů“ a nelze ji považovat za dogma“*. Současně konstatoval, že judikatura připustila Závěrečnou zprávu jako jediný důkaz v případě, kdy *„vyšetřovaná osoba nenabídla vlastní konkurující důkazy či vlastní verzi skutkového stavu“*. Stejně jako v případě již posuzovaném NSS, i v nynějším případě se žalobce proti Závěrečné zprávě vymezil konkrétními námitkami, popsal průběh realizace Programu a nabídl ke svým tvrzením důkazy a jejich interpretaci (zejména výklad e-mailové komunikace). Současně konkrétními námitkami zpochybnil hodnocení či neprovedení jím navržených důkazů. Žalovaný přitom s některými důkazy pracoval, avšak odmítl je s poukazem na závěry Závěrečné zprávy. Správní orgány přitom tímto přístupem rezignovaly na to, aby samy uvažily o tom, zda žalobce doložku obcházení obsaženou v čl. 60 Nařízení č. 1306/2013 naplnil. NSS přitom v již shora citovaném rozsudku upozornil na to, že úřadu OLAF *„nepřísluší činit závěr o odpovědnosti vyšetřované osoby. To je úkolem až vnitrostátních orgánů ve správním (či trestním řízení), a to při vědomí pravidel vymezených*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

v již zmiňovaném čl. 11 odst. 2 nařízení č. 883/2011 (tj., že pro zprávu OLAF platí stejná pravidla hodnocení a stejná důkazní hodnota, jako je tomu u úředních zpráv vypracovaných vnitrostátními správními kontrolory)“.

30. Povinností správních orgánů při zjišťování skutkových okolností ve vztahu k naplnění doložky obcházení obsažené v čl. 60 Nařízení č. 1306/2013 bylo postupovat tak, aby zjistily skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jinými slovy, jejich povinností bylo naplnit zásadu materiální pravdy, a i bez návrhu zjistit všechny rozhodné skutečnosti svědčící ve prospěch i neprospěch žalobce.
31. Soud současně nesouhlasí se závěry správních orgánů o objektivní odpovědnosti žalobce za průběh Programu. Obecně sice skutečně platí, že odpovědnost za splnění veškerých předem nastavených podmínek nese příjemce dotace (v tomto případě tedy žalobce; k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, č.j. 2 Afs 58/2005-90). V posuzované věci je však se žalobcem vedeno řízení z titulu naplnění doložky obcházení dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013. Jedná se o řízení o vrácení již poskytnuté dotace, které bylo zahájeno několik let po ukončení implementace Programu, poté, co již byly finanční prostředky vyplaceny a provedena kontrola realizace a financování Programu. Toto řízení přitom bylo zahájeno z důvodu, že se ex post zjistilo, že ze strany žalobce měla být naplněna doložka obcházení a žalobce měl uměle vytvořit podmínky pro získání dotace. Žalovaný přitom dovodil objektivní odpovědnost i ve vztahu k doložce obcházení. Ve vztahu k tomuto závěru však pominul výklad čl. 60 Nařízení č. 1306/2013 poskytnutý SDEU v rozsudku ze dne 7. 4. 2022 ve věci C-176/20, *SC Avio Lucos*, v němž SDEU uvedl, že čl. 60 Nařízení č. 1306/2013 v podstatě opakuje čl. 29 Nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, čímž kodifikuje stávající judikaturu, podle které se jednotlivci nemohou podvodně nebo zneužívajícím způsobem dovolávat unijních norem.
32. Pojem „uměle vytvořené podmínky“ ve smyslu čl. 60 nařízení č. 1306/2013 vyložil SDEU v rozsudku ze dne 12. 9. 2013 ve věci C-434/12, *Slančeva sila*, tak, že „důkaz o zneužití podpory potenciálním příjemcem vyžaduje souhrn objektivních skutečností, ze kterých vyplývá, že i přes formální dodržení podmínek stanovených relevantní právní úpravou nebyl dosažen cíl sledovaný touto právní úpravou, a dále subjektivní prvek, spočívající v záměru získat výhodu vyplývající z unijní úpravy tím, že jsou uměle vytvořeny podmínky pro její získání“. Dále zdůraznil, že „je tedy na vnitrostátním soudu, aby v souladu s důkazními pravidly vnitrostátního práva ověřil, zda jsou tyto dva znaky naplněny, není-li tím narušena účinnost unijního práva“.
33. Aby mohlo být rozhodnuto, že došlo k naplnění doložky obcházení dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013, musí správní orgán učinit jednoznačný závěr o naplnění nejen objektivních, ale také subjektivních skutečností. Jak konstatoval NSS v již citovaném rozsudku ze dne 27. 2. 2024, č.j. 10 Afs 136/2022-93: „(i) ze všech objektivních okolností věci musí vyplynout, že navzdory formálnímu dodržení podmínek stanovených relevantní právní úpravou nebyl dosažen cíl sledovaný touto úpravou a dále, kumulativně (ii) příjemce dotace měl vůli získat výhodu vyplývající z unijní právní úpravy tím, že uměle vytvořil podmínky vyžadované pro její získání“.
34. Závěrečná zpráva OLAF sama o sobě ve vztahu k žalobci neprokazuje žádné konkrétní pochybení, resp. ve skutkových zjištěních úřadu OLAF, které jediné jsou dle názoru soudu pro správní orgány rozhodující v nyní projednávané věci relevantní, nelze nalézt nic, z čeho by mohlo být dovozováno, že žalobce svým jednáním, nebo opomenutím naplnil doložku obcházení dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013. Tento nedostatek Závěrečné zprávy pak dle názoru soudu nenapravily ani správní orgány, neboť důkazy, které použily na podporu prokázání

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

zapojení žalobce do protiprávního (podvodného) jednání, nepostačují. V daném případě byla žalobci uložena povinnost vrátit poskytnuté finanční prostředky (tj. byla mu poskytnutá podpora odebrána), a proto musí být dle názoru zcela jednoznačně prokázáno, že žalobce se celého „podvodu“ zúčastnil. Dle názoru soudu nestačí jen opsat Závěrečnou zprávu či vycházet z jiných skutečností zjištěných OLAF obsažených v přílohách Závěrečné zprávy, a sám v řízení (a to i s ohledem na námitky žalobce ve vztahu k zjištěním OLAF) nic aktivně nezjišťovat.

35. Soud se zcela ztotožňuje s tvrzením žalobce, že žalovaný se naplněním subjektivního prvku doložky obcházení de facto vůbec nezabýval a svou argumentaci vystavěl na objektivní odpovědnosti žalobce. Tato skutečnost byla žalovaným konstatována např. na str. 6 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný uvedl, že *„odpovědnost odvolatele jako příjemce prostředků v propagačním programu za jeho průběh a realizaci má charakter odpovědnosti objektivní. Otázka zavinění na straně odvolatele tedy není rozhodnou a není třeba jej prokazovat; podstatné je, že v propagačním programu, za nějž odvolatel odpovídá, nastal protiprávní stav popsany v napadeném rozhodnutí. Obrana založená na tom, že jej sám odvolatel sám svým vlastním jednáním nezavinil, tak nemůže být účinnou“* a následně opět zdůrazněna také ve vyjádření k žalobě. Ve vztahu k posouzení naplnění subjektivní stránky doložky obcházení ve smyslu čl. 60 Nařízení č. 1306/2013, tedy vůli žalobce získat výhodu vyplývající z unijní právní úpravy umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro její získání, je tedy rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Jak vyplývá ze shora soudem citované judikatury, bylo povinností žalovaného zavinění na straně žalobce jednoznačně prokázat. Za posouzení subjektivní stránky zcela jistě nelze považovat tvrzení žalovaného uvedené na str. 7 napadeného rozhodnutí, které opět poukazuje pouze na závěry Závěrečné zprávy s tím, že žalobce *„jednal spolu s organizátorkou podvodného programu S. S. na získání maximálního unijního financování za minimum vynaložených nákladů“*. Žalobce nebyl na rozdíl od S. S. a dalších subjektů uvedených v Závěrečné zprávě označen za organizátora podvodného jednání, který by slovy Závěrečné zprávy podvodný program *„vymyslel a spustil“*. O to naléhavější je potřeba důkladně zkoumat vůli žalobce a jeho vědomost o zapojení do podvodného jednání organizovaného paní S., Realizační agenturou a dalšími subjekty.
36. Na těchto závěrech přitom nemohou nic změnit ani žalovaným opakovaně zdůrazňované e-mailové zprávy, které taktéž byly součástí Závěrečné zprávy, resp. jednalo se o její přílohy. Žalobce výklad předmětné e-mailové komunikace v řízení relevantně zpochybnil. Konkrétně tvrdil, že e-maily obsažené v příloze A1 Závěrečné zprávy žádné (a tím spíše nezákonné) spolčení mezi žalobcem a Realizační agenturou neprokazují. Dále tvrdil, že vzhledem k tomu, že většinou pocházejí z roku 2012, k nim správní orgány vůbec nemohly přihlížet, protože v dané době žalobce o realizaci Programu ještě ani neuvažoval, natož aby Program připravoval. Žalovaný se však s jeho námitkami vypořádal pouze nedostatečně tím, že poukázal na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a v něm zmíněný e-mail S. S. ze dne 3. 4. 2015, v němž jmenovaná uvedla: *„V příloze zasílám dokumenty, jak bylo požadováno, uvedla jsem data tak, aby mohla být pozvánka do výběrového řízení vyvěšena na stránkách ČMSM zítra, dejte mi vědět, kdy k tomu dojde, abychom mohli poslat vše včas“*. Soud se s žalobcem shoduje v tom, že citovaná e-mailová zpráva sama o sobě nezákonné spolčení mezi žalobcem a Realizační agenturou neprokazuje. Správní orgány přitom ani na základě uvedených námitky žalobce další dokazování v tomto směru neprovedly a nezabývaly se ani jeho tvrzením, že ostatní e-mailové zprávy uvedené v příloze A1 pocházejí z roku 2012, tedy z doby, kdy se žalobce dle svých tvrzení realizací Programu ještě vůbec nezabýval.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

37. Správní orgány také pominuly skutečnost, že na financování Programu participovaly jednotlivé mlékárny, což zcela vyvrací tvrzení OLAF, že žalobce neměl mít prostředky na zajištění financí z vlastních zdrojů; dále nijak nezohlednily tu skutečnost, že žalobce prováděl kontroly Programu, přičemž úřad OLAF dospěl ke svým zjištěním ohledně podvodného fungování Realizační agentury a paní S. S. až na základě rozsáhlého vyšetřování (žalobce namítal, že byl sám Realizační agenturou a paní S. uveden v omyl); rovněž pak nijak nereflektovaly faktickou nemožnost posouzení přiměřenosti cen ze strany žalobce, když i sám SZIF uvedl, že ani on sám takovou možnost nemá. Správní orgány sice ve svých rozhodnutích uváděly, že případ hodnotily v celkovém kontextu, nicméně nijak nezohlednily, že v souvislosti s Programem bylo vyšetřováno několik úředníků Komise pro podezření z korupce a praní špinavých peněz (viz žalobcem odkazovaný rozsudek belgického trestního soudu).
38. Pokud tedy žalovaný setrvá na závěru, v němž dovodil povinnost žalobce vrátit poskytnuté finanční prostředky z titulu naplnění doložky obcházení dle čl. 60 Nařízení č. 1306/2013, bude nutno doplnit dokazování tak, aby mohl být učiněn jednoznačný a přezkoumatelný závěr o jejím naplnění, a to v souladu se shora zmiňovanou judikaturu SDEU a NSS, tedy na podkladě souhrnu objektivních i *subjektivních skutečností* zjištěných přímo ve vztahu k žalobci.
39. Námitkou žalobce obsaženou v doplňujícím vyjádření ze dne 7. 9. 2022, spočívající v nepřeložení e-mailové komunikace, která byla přílohou Závěrečné zprávy, se soud v nynějším řízení nemohl zabývat, neboť byla uplatněna až po uplynutí zákonem stanovené lhůty k podání žaloby dle § 71 odst. 2 s.ř.s. Nejedná se přitom o vadu, k níž by byl soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti. V této souvislosti soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 4. 2015, č.j. 9 As 12/2014-60, v němž sice bylo na jednu stranu konstatováno, že „provedení důkazu cizojazyčnou listinou, aniž by byl proveden její překlad do českého jazyka, je ve správním řízení přípustné, není-li o jejím obsahu v řízení sporu“. Na druhou stranu však rozšířený senát uvedl, že „neopatření předkladu cizojazyčné listiny, již je prováděn důkaz, může představovat vadu řízení, jestliže účastník řízení před správním orgánem namítl, že tato skutečnost bránila uplatnění jeho práva vyjádřit se k podkladu rozhodnutí. K takové vadě soud přiblíží jen k námitce“. Tato námitka tedy nebyla v soudním řízení ze strany žalobce vznesena včas.

XI. Závěr a náklady řízení

40. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že správní orgány neodůvodnily aplikaci ustanovení čl. 60 Nařízení č. 1306/2013 na případ žalobce dostatečným, a především přezkoumatelným způsobem.
41. Soud proto podle § 76 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. prvním výrokem rozsudku napadené rozhodnutí z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů bez jednání zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
42. Popsaná vada spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí zároveň vylučuje jeho bližší věcný přezkum napadeného rozhodnutí v intenci dalších žalobních námitek (tj. námitek ohledně nesprávného právního posouzení, nadhodnocení cen dodávek či tvrzených neoprávněných plateb).

43. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti

žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci žalobcem zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a dále odměnu zástupkyně žalobce JUDr. Sylvie Sobolové, Ph.D., advokátky. Mimosmluvní odměna činí 9 300 Kč za 3 úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby, replika) po 3 100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právní zástupkyně ve výši 900 Kč za 3 úkony právní služby po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Protože zástupkyně žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tato povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ustanovení § 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů tedy činí 15 342 Kč.

44. Za podání ze dne 11. 2. 2022, 7. 9. 2022 a ze dne 13. 6. 2024 soud žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť žalobce v těchto podáních de facto pouze opakoval svou již dříve uvedenou argumentaci.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. června 2024

doc. Mgr. Ing. Jan Kratochvíl, LL.M., Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.